

REFERAT R&N, 2022-25: Handicapråd d. 30-05-2023

Mødedato   Tirsdag d. 30. maj 2023 kl. 16:15

Mødested   Boenhed Bosager, Bosager 4, Sønderborg

Mødedeltagere   Kirsten H. Bachmann, Stefan Lydal, Helle Schultz, Lene Gram
Herborg, Rikke Blindbæk, Lotte Mi Thordsen, Jette Damsø
Henriksen, Ida Lorenzen, Bente Rey, Ole Bornhøft

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden - maj 2023.....	3
Høring af Kommissorium for analyse på det specialiserede børne- og ungeområde.....	4
Orientering om implementeringstiltag - Spor for Omsorg og Udvikling 2022-2025.....	6
Orientering om nærmere undersøgelse af forslag i handlekataloget for "Analyse på socialområdet" .	9
Drøftelse af mentorer for pårørende.....	12
Generel orientering - maj 2023.....	13
Eventuelt - maj 2023.....	14

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden - maj 2023

22/80273

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Handicaprådet at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Handicapråd den 30-05-2023

Godkendt.

Punkt 2: Høring af Kommissorium for analyse på det specialiserede børne- og ungeområde

23/38606

Sagsresumé

I 2023 er der et forventet merforbrug under Børne- og Uddannelsesudvalget på 20-22 mio.kr. Merforbruget kan afgrænses til politikområde 16. Budgettet på politikområde 16 har de seneste år været voldsomt udfordret. Udgifterne er i perioden 2017 til 2022 steget med i alt 53 mio. kr. Der er gennemført en række initiativer, så der i 2023 forventes balance i budgettet på politikområde 14 og 15.

På det ekstraordinære Børne- og Uddannelsesudvalgsmøde den 20.3.2023 godkendte udvalget at afsætte 500.000 kr. til en ekstern analyse af det specialiserede børne- og ungeområde.

Børne- og Uddannelsesudvalget besluttede den 4. maj at godkende med bemærkning om at analysen også belyser mulige modeller for alternative tiltag, herunder interne tiltag, til at modstå de høje eksterne enhedspriser på køb af anbringelser.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Handicaprådet at afgive

- høringssvar

Sagsfremstilling

Der blev i begyndelsen af 2023 udarbejdet et økonomisk overblik for forvaltningen Børn, Uddannelse og Sundheds økonomi for år 2023. Det økonomiske overblik påpegede et forventet merforbrug på det specialiserede børne- og ungeområde (politikområde 16) på ca. 20-22 mio. kr. i 2023. Budgettet på politikområde 16 har de seneste år været voldsomt udfordret. Udgifterne er i perioden 2017 til 2022 steget med i alt 53 mio. kr.

Det forventede merforbrug på politikområde 16 i 2023 skyldes primært en stigning i antallet af komplekse og udgiftstunge anbringelser samt et øget behov for brug af pladser på sikrede institutioner. Derudover er der en stigning i antallet af børn og unge anbragt efter afgørelse i Ungdomskriminalitetsnævnet (UKN).

Børne- og uddannelsesudvalget godkendte d. 20. marts 2023, at der skulle igangsættes en ekstern analyse af det specialiserede børne- og ungeområde.

Formålet med analysen vil være, at der fremlægges et handlekatalog med en række anbefalinger til udgiftsreducerende tiltag med henblik på genopretning af politikområde 16 fra år 2024 og frem. Anbefalingerne skal supplere initiativerne i genopretningsplanen fra 2022, herunder Den Sociale Udviklingsplan.

Analysen skal tilmed indeholde forslag til både ledelsesmæssige, økonomiske og faglige styringsmodeller for området.

Ved udarbejdelsen af analysen er følgende opsatte mål:

- Benchmarking med andre kommuner på områderne:
  - Udbud af borgerrettede indsatser og tilbud
  - Udgiftsniveau
  - Serviceniveau på de borgerrettede indsatser og tilbud
- Anbefalinger til øget inddragelse af familie og civilsamfund i opgaveløsninger.
- Anbefalinger til optimering af interne arbejdsgange (sagsgange samt tværgående samarbejde)
- Anbefalinger til ledelsesmæssige, økonomiske og faglige styringsmodeller

Tidsplanen for udarbejdelsen af analysen er at kommissoriet sendes i høring frem til 31. maj 2023 i CMU og Handicaprådet. Efter høringsperioden fremlægges kommissorium til godkendelse på Børne- og Uddannelsesudvalgets møde i juni 2023. Herefter vil forvaltningen påbegynde udvælgelse af leverandør og igangsættelse af analysen. Børne og Uddannelsesudvalget vil drøfte analysens anbefalinger i slutningen af 2023 med endelig godkendelse i februar 2024.

Beslutning Handicapråd den 30-05-2023

Handicaprådet har udarbejdet høringssvar.

Se bilag.

Bilag

Kommissorium for det specialiserede børne og unge område

Handicaprådets høringssvar til Kommissorium for analyse på det specialiserede børn- og ungeområde

Punkt 3: Orientering om implementeringstiltag - Spor for Omsorg og Udvikling 2022-2025

22/6123

Sagsresumé

Medarbejderrepræsentanter og ledere har den 16. marts 2023 været samlet til første pitstop på Spor for Omsorg og Udvikling 2022-2025. I fællesskab blev der fulgt op på sporenes første periode med liv i organisationen.

Det første pitstop gav rum til refleksion, lærende vidensdeling og insisterende dialoger omkring den forandring og bevægelse, som Omsorg og Udvikling er i gang med.

Forvaltningen orienterer løbende om fremgangen i arbejdet med Spor for Omsorg og Udvikling 2022-2025, som Social-, Senior- og Handicapudvalget godkendte den 11. august 2022.

Spor for Omsorg og Udvikling 2022-2025 understøtter social- og ældreområdet i at imødegå et betydeligt krydspres, særligt vedrørende rekruttering, kvalitet, økonomi og forventninger. Vi bedriver velfærdsudvikling i samspil med omverden og har klart fokus på værdi for borgere og samfund. Sporene understøtter det nødvendige skifte i styringsmodel og tilgang på velfærdsområderne.

Repræsentanter fra Kirkens Korshær og forvaltningen orienterer om eksempler i relation til sporene, som påvirker det gode liv for borgerne:

- Back to basics socialområdet
- Firkløveret ældreområdet.

Projekterne er eksempler på innovative initiativer, der bringer forandringer i retningen af en mere ubureaukratisk og fleksibel tilgang i forvaltningen. De er til gavn for borgerne og det gode arbejdsmiljø. Og de sker i helt nødvendig samskabelse med vores stærke omverden.

Handicap-, Ældre- og Udsatteråd orienteres.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Social-, Senior- og Handicapudvalget godkendte i august 2022 Spor for Omsorg og Udvikling 2022-2025. Det igangsatte en omstillingsproces på social- og ældreområdet.

Spor for Omsorg og Udvikling 2022-2025 har fokus på borgerens møde med forvaltningen koblet med medarbejdernes faglighed, trivsel og arbejdsvilkår.

Med Spor for Omsorg og Udvikling 2022-2025 er der nye krav til alle i organisationen om samarbejde og dialog om opgaver, værdier, ledelse og styring i fællesskab med et stærkt civilsamfund og engagerende medborgere.

Pitstop 1

Forvaltningen var sammen med chefer, ledere og medarbejderrepræsentanter samlet til fælles Pitstop den 16. marts 2023.

Arrangementet indeholdt borgerbesøg, fælles meningskabelse, panelsamtale om forandringen, ti praksisnære dialogværksteder og fælles drøftelser i enhederne omkring muligheder for at skabe lokal bevægelse.

Gennem de praksisnære dialogværksteder besøgte medarbejdere og ledere inspirerende eksempler på sporenes liv i organisationen. Invitationen til arrangementet er vedlagt.

Deltagerevalueringer fra dagen fortæller, at der var særlig stor værdi i:

- borgeroplevelsen fortalt af borgeren selv
- at lytte og lære i panelsamtalen om andre afdelingers arbejde med sporene
- at drøfte konkrete opgaver fra hverdagen i de praksisnære dialogværksteder.

Forvaltningen orienterer sammen med repræsentanter fra projekterne om to andre eksempler på arbejdet med implementeringen af de seks spor:

- Back to basics på socialområdet – et socialt partnerskab for mennesker med psykisk sygdom og langvarigt misbrug.
- Firkløveret på ældreområdet - nye veje til at øge borgers medbestemmelse ved visitation og udførsel af hjemmepleje.

Projekterne vil bringe forandringer i retningen af en mere ubureaukratisk og fleksibel tilgang i forvaltningen til gavn for borgerne og det gode arbejdsmiljø. Desuden sker der i projekterne helt nødvendig samskabelse med vores omverden, bl.a. psykiatrien i Region Syddanmark og Kirkens Korshær.

Social-, Senior- og Handicapudvalget modtager tre gange årligt opfølgning på sporenes aftryk i vores forvaltningen.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Supplerende sagsfremstilling til Handicaprådet den 30-05-2023

Dagsordenspunktet ”orientering om implementeringstiltag - Spor for Omsorg og Udvikling 2022-2025 er videreført fra Social-, Senior- og Handicapudvalget den 8. maj 2023 til orientering i Handicaprådet.

Supplerende indstilling til Handicaprådet den 30-05-2023

Forvaltningen indstiller til Handicaprådet at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 08-05-2023

Taget til efterretning.

Beslutning Handicapråd den 30-05-2023

Taget til efterretning.

Bilag

Invitation til pitstop 1 2023

Opsamling fra pitstop 1 - eksempler fra evaluering

Punkt 4: Orientering om nærmere undersøgelse af forslag i handlekataloget for "Analyse på socialområdet"

23/4717

Sagsresumé

I første kvartal 2023 er der gennemført en analyse på socialområdet. Analysen er udarbejdet af Deloitte efter en tilbudsindhentning. I analysen fremlægges et handlekatalog med udgiftsreducerende tiltag samt viden om årsagerne til udgiftsudviklingen for at imødekomme balance i udgiftsniveauet og forventningerne til området de kommende 5-10 år.

Handlekatalog har fem forslag til udgiftsreducerende tiltag:

1. Tidligere inddragelse i overgang fra barn til voksen.
2. Forhandling af takster for eksterne tilbud.
3. Reduktion i antal dobbelt compensationer.
4. Faste opfølgingsintervaller for egne tilbud.
5. Opfølgning på og styring af hjælpemiddelsområdet.

Med de fem initiativer forventer Deloitte, at der kan skabes et økonomisk råderum på op til 10,9 mio. kr.

Sønderborg Byråd har med Budgetaftalen 2023 igangsat en analyse af voksenalområdet. Analysen bygger videre på de igangsatte initiativer med at omlægge praksis og styring i forhold til forslagene i handlekatalog Budget i balance, som blev godkendt af Byrådet den 24. august 2022. Analysen bliver forelagt Økonomiudvalget den 14. juni sammen med de to andre analyser, som Byrådet har godkendt i forbindelse med Budgetaftalen for 2023-2026.

Forvaltningen anbefaler, at der udarbejdes en plan til kvalificering af de fem forslag. Arbejdet skal undersøge og afklare investeringspotentialer i forhold til at indhente gevinsterne og effektiviseringer beskrevet i handlekataloget.

For at sikre, at analysen gennemføres med fokus på Byrådets vision om det gode liv for borgeren og Omsorg og Udviklings spor om, at borgeren er ekspert i sit eget liv, er analysen gennemført med inddragelse af borgere og pårørende.

Handicapråd og Udsatteråd orienteres.

Indstilling

Omsorg og Udvikling indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget at godkende

- at forvaltningen igangsætter udarbejdelse af en plan for kvalificering af de fem forslag i handlekataloget.

Sagsfremstilling

På baggrund af Byrådets beslutning om at gennemføre en ekstern analyse af socialområdet, godkendte Økonomiudvalget på mødet den 14. december 2022 kommissorium for analysen.

Mål for analysen var:

1. Analysen fokuserer på borgerforløb, hvor der gennem dialog og medinddragelse af borgerne og netværk er fokus på, hvorvidt hjælpen kan gøres billigere og hurtigere.
2. Analysen afdækker hvor og hvorfor Sønderborg Kommune er dyrere end de andre tre sønderjyske kommuner.
3. Analysen har fokus på visitationspraksis med henblik på udvikling af en styringsmodel, hvor de centrale elementer bliver forenkling/afbureaukratisering, borgerens udvikling/mestring samt styringsrelevante data og effekten af indsatserne.

Efter tilbudsindhentning i december 2022, valgte Omsorg og Udvikling Deloitte sammen med Type2Dialog til at gennemføre analysen. Analysen er gennemført i første kvartal 2023. Som led i processen har der været afholdt tre styregruppemøder med deltagelse af de relevante chefer og ledere, tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter samt formand for Handicapråd og Udsatteråd. Desuden har der været et samarbejde med de andre tre sønderjyske kommuner omkring data til analysen.

Analysen er blevet præsenteret for Social-, Senior- og Handicapudvalget på en temadrøftelse den 13. april 2023. Benchmark viser, at udgifter til voksensocialområdet pr. indbygger er generelt 380 kr. højere i Sønderborg Kommune sammenlignet med de øvrige sønderjyske kommuner, svarende til 28 mio. kr.

På baggrund af benchmarkanalysen, analysen af visitationspraksis og borgeroplevelser er der opstillet de fem forslag i handlekataloget til udgiftsreducerende tiltag, som samlet forventes at kunne bidrage til at skabe et økonomisk råderum på 10,9 mio. kr.

Nr.	Titel	Beskrivelse	Potentiale mio. kr.
1.	Tidligere inddragelse i overgang fra barn til voksen	Det foreslås, at sagsoverdragelsen mellem børne- og ungeområdet og voksenområdet initieres fra 16-årsalderen.	0,3-0,5
2.	Forhandling af takster for eksterne tilbud	Det foreslås at afsøge muligheden for at samarbejde med andre kommuner, samt at grundlaget for takstforhandlingen styrkes ved opfølgning på både handleplansmål og underliggende delopgaver.	1,5-2,2
3.	Reduktion i antal dobbelt kompensationer	Det foreslås, at der fastsættes klare retningslinjer for, hvornår arbejdet med en borger bør overtages af en §85-indsats, samt at udvalgte ydelseskombinationsmuligheder gennemgås.	1,6-2,4
4.	Faste opfølgingsintervaller for egne tilbud	Det foreslås, at der fremadrettet sker en fast opfølgning initieret af myndigheden. Det anbefales desuden, at denne opfølgningskadence fastsættes individuelt for hver ydelse, men at der som minimum følges op på alle borgere hvert andet år.	0,5-1,6
5.	Opfølgning på og styring af hjælpemiddelsområdet	Det foreslås, at der følges op på, hvorvidt det visiterede hjælpemiddel er under anvendelse minimum tre måneder efter tildelingen samt årligt herefter.	4,2-6,9

Forvaltningen anbefaler, at der arbejdes videre med en plan til kvalificering af de fem forslag. Arbejdet skal undersøge og afklare investeringspotentiale i forhold til at indhente gevinsterne og effektiviseringer beskrevet i handlekataloget.

CMU Omsorg og Udvikling er den 27. april 2023 orienteret om Analysen på socialområdet.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Supplerende sagsfremstilling til Handicaprådet den 30-05-2023

Dagsordenspunktet ”godkendelse af nærmere undersøgelse af forslag i handlekataloget for ”Analyse på socialområdet” er videreført fra Social-, Senior- og Handicapudvalget den 8. maj 2023 til orientering i Handicaprådet.

Efter mødet den 8. maj i Social-, Senior- og Handicapudvalget har Deloitte revideret ”Analysen på Socialområdet” og vurderer, at forslagene i handleplanen samlet forventes at kunne bidrage til at skabe et økonomisk råderum i omegnen af 9,9 mio.kr. Den reviderede rapport er vedhæftet.

Supplerende indstilling til Handicaprådet den 30-05-2023

Forvaltningen indstiller til Handicaprådet at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 08-05-2023

Godkendt.

Beslutning Handicapråd den 30-05-2023

Taget til efterretning.

Bilag

Voksensocialområdet i Sønderborg Afrapportering Revideret version

Punkt 5: Drøftelse af mentorer for pårørende

23/51181

Sagsresumé

Formanden for Handicaprådet ønsker at drøfte etablering af et mentorkorps for pårørende. Et mentorkorps, der består af frivillige som kan bistår, vejlede og hjælpe pårørende til sygdomsramte, ældre og borgere med handicap.

Baggrunden for ønsket er, at alt for mange pårørende oplever, at de ikke bliver hørt som pårørende i det regionale og kommunale system.

Et mentorkorps kan lette kontakten til det offentlige i bred forstand og være bindeled til kommunen og regionen. Herved kan mentorerne medvirke til, at de pårørende, som vigtig ressource, ikke udsættes for unødigt stress og samtidig "spiller med" og gør samspillet med de offentlige myndigheder mere smidigt.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Handicaprådet at drøfte

- mentorer for pårørende.

Beslutning Handicapråd den 30-05-2023

Drøftet.

Punkt 6: Generel orientering - maj 2023

22/83632

Sagsresumé

- Opfølgning fra dialogmøde med Social-, Senior- og Handicapudvalget
- Opfølgning på høringer
- Formandshøring vedrørende budgettilpasninger
- Proces på ”budgettilpasning 2023”
- Indvielse af Orangeriet den 23. juni 2023
- OMBOLD 2023.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Handicaprådet at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Handicapråd den 30-05-2023

Taget til efterretning.

Bilag

Ombold-Invitation til Handicaprådet

Høringssvar til Teknik Miljø og Bæredygtighed

Punkt 7: Eventuelt - maj 2023

22/83635

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Handicaprådet at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Handicapråd den 30-05-2023

-